

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K. za četr leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Narodna stranka in trgovstvo.

(Na ustanovitveni shodi narodne stranke dne 8. dec. 1906. predaval g. dr. Jos. Karlovšek.)

7. Pončnjmo ljudstvo o važnostitrgovskega stanu!

Ljudstvo pa je treba pončevati z izgledi in primeri.

Predno pririne gimnazijec do 4. šole, med tem učenec, ki se je n. pr. posvetil trgovstvu, že popolnoma konča na eni strani praktični pouk, na drugi strani dotično trgovsko šolo. Predno pride gimnazijec v 8. šolo, dovrši že oni drugi lahko akademijo. Prvi niti mature nima, ko se drugi že ponaša s službo od 60—120 fl in še več forintov na mesec.

Predno prvi dovrši z obilimi težavami in obilimi stroški zvezane višje šole in zasede stalno mesto v tem ali onem stanu, predno teh 5 in 10 in morda več let preteče, med tem oni drugi kot strokovnjak pri razmerah, kakor so pri nas — (če je na svojo roko začel, posebno če mu je sreča mila, da je boljših imovitejših starišev, ki so znali ceniti važnost tega stanu in njim je mogoče seči s podporo pod roko!) postane, če — ne bogat — vsaj mož, živeč v dobrih razmerah; če pa je ostal v službi — je že ves ta čas vžival kruh, ki si ga je sam služil in je prebil precejšnji del najlepšega življenja v čisto drugih, boljših, veselejših, manj skrbnih, razmerah, zraven tega pa v gmotnem oziru gotovo ni na slabšem kot oni prvi.

Reklo se mi bo morda, pa služba ni tako gotova, ni tako visoka.

Strokovnjak poštenega značaja in pridnih rok vsikdar, kakor sploh vsak pošten in priden delavec, delo in kruh najde!

Visokost stanu pa se tehta po — kapitalu.

Primerjajmo pri onih dveh razven vsega tega kapital, kojega je eden ali drugi porabil, skrbi, muke in težave, katere je imel ta ali — oni — vidimo velikanski razloček in se prepričamo, da je bil drugi dvakrat in večkrat na boljšem!

V tem oziru treba je toraj ljudstvo pončevati in ga navduševati, da svojo deco z isto vneimo tudi obrti, posebno pa trgovini posveča.

Skrbeti moramo toraj v prvi vrsti za naraščaj iz boljših — premožnejših slojev.

Druga naloga bi bila skrbeti za ustanovitev strokovnih šol na narodni podlagi.

Pred vsem je treba organizirati naše narodno trgovstvo, katere naloge se je že naše prepotrebno in vse hvalevredno slovensko trgovsko društvo v Celju lotilo.

S pomočjo organiziranega trgovstva bo mogoče potrebno ukrepati, tako glede šol, kakor glede trgovskih tečajev v svrbo dosege višje trgovske izobrazbe.

8. Skrbimo za izobrazbo trgovskega stanu!

Nadalje bo potreba in naša naloga s pomočjo časnikov in dogovorov z merodajnimi zastopi in osebami v Ljubljani, v Trstu itd. delovati na to, da se vendar enkrat otvori višja narodna trgovska šola. Kolikor vem, ni daleč do tega, da se taista ustanovi v Ljubljani. Prav tako! — Ni ga narodnjaka, kojega bi ne veselilo, da dobi središče Slovenije, na katero smo gotovo vsi Slovenci

ponosni, tudi to velevažno šolo. Prikriti pa ne morem in ne smem — (sicer je to moje osebno mnenje!) da bi bila taka šola še bolj na mestu v Trstu.

To mesto ima obilo velikomestnega na sebi, razvzpljuje se tam takorekoč svetovna trgovina. Če bi človek tu tudi ne študiral toliko in opazoval le bolj to vrvenje in življenje, bi se obilo naučil, zadobil vse druge pojme o svetu, o trgovini in bi se navdušil za svoj poklic.

Poglejmo le ljudstvo okrog Trsta, Reke, Gorice. Že bivanje v bližini teh trgovskih mest nekako izobrazuje, posebno, kar se trgovine tiče!

Slovenski fantje s potrebno predizobrazbo s končano trgovsko prakso, dovršivši dotično narodno trgovsko šolo — dovršivši še zraven tega višjo narodno trgovsko šolo z Trstu, kjer so imeli razven študij v šoli priliko več časa opazovati in zasledovati vrvenje in razvzplajanje tamošnje svetovne trgovine, taki slovenski fantje, postavljeni kot trgovci na velevažnih naših postajankah, na katerih se sedaj šopirijo tujci — to je moj ideal (vzor), v tem vidim rešitev našega naroda. Če bi se stekal enkrat kapital, katerega dan na dan znaša naše ljudstvo v roke tujcem, v roke trgovcev — strokovnjakov — narodnjakov, vgonobljeni bi bili sedaj najbolj nevarni in najzagrizenejši nasprotni nam prvoboritelji v narodnem boju, prišle bi uprave mest in trgov v narodne reke in s tem bi bilo tudi rešeno vprašanje, kakšno uradništvo bo vladalo in vodilo Slovenski naš živeli.

9. Naši denarni zavodi in trgovstvo.

Še nekaj!

Veliko kapitala smo rešili in rešujemo s pomočjo naših denarnih zavodov. Lahko bi se pa v tem oziru še veliko več storilo, ako bi bili pri teh bolj vpreženi trgovci — strokovnjaki. Denarni zavodi pač niso drugega kakor nekaka trgovska podjetja.

Trgovec računa z vsakdanjimi razmerami, poznati mora natančno tok prometa. Ne prelahkomišljen, pa ne prebojazljiv, nikdar ne prekomoden, vsikdar prijazen. Gledati ne sme le na mastne zaslužke, marveč ne sme štediti ne s časom ne s trudom, če je tudi zaslužiti le malo vsotico.

V zadnjem času denarni zavodi ne napredujejo več v tisti smeri kakor so. Kar ne napreduje — nazaduje. Med drugim je temu obilokrat vzrok to, da je premalo trgovske živahnosti. Ne poznamo razmer, je predaleč, pa se bojimo, je morda riskirano itd. to so izgovori, za katerimi se skriva mlačnost, če ne malomarnost. Pojdi — poglej — preštudiraj, računaj in potrudi se sebi in drugim v pomoč! To pa zna le trgovec!

Za trgovstvo se moramo brigati še posebno z ozirom na naše denarne zavode in sicer na eni strani zaradi zavodov samih, katere je treba popolniti s trgovci — strokovnjaki, na drugi strani zaradi trgovstva sploh, ker le takrat bode trgovstvo v teh zavodih našlo tisto oporo, katera je potrebna, če hočemo o napredku trgovstva govoriti, ako bodo v teh zavodih imeli besedo tudi trgovci — strokovnjaki.

Delati bo treba toraj na popolnitev teh zavodov oziroma če bi bilo to delo neuspešno, bo treba delati na to, da si stranka ustanovi s časom sama svoj denarni zavod, kojega naloga bi bila

v prvi vrsti, posvečati vse svoje moči narodnemu trgovstvu in obrtništvu.

Namen moj je bil, opozoriti Vas, dragi rojaki, da počnemo resno misliti na naš narodni boj, na boj za naš obstanek, da je pa tudi naša naloga skrbeti za kapital, za orožje v tem boju. Namignil sem na pot, na katerem nam je v prvi vrsti iskati tega orožja. To moje izvajanje skuša naj vsakdo po svoji moči popolniti. Če se tako eden drugega poučimo, navdušimo, ter s skupnimi močmi delujemo na zboljšanje narodnega trgovstva, nam je v tem boju zmaga zagotovljena, dosežen ideal, katerega sem prej povdarjal.

Kadar se bo stekal kapital, kojega naše ljudstvo zdaj nanaša tujcem, v roke trgovcev-narodnjakov, vgonobljeni bodo najnevarnejši, najzagrizenejši nasprotni prvoboritelji — voditelji. Prešle bodo uprave mest in trgov, stoječih na naših rodni tleh, v roke tistih, katerim grede. In takrat se le bo računala z nami vlada, od katere bomo lahko zahtevali mi uradništvo, kakoršnega si želimo, takrat slavili bomo obenem tudi zmago glede naše jezikovne ravnopravnosti in zmago tega, da je ljudstvo dobilo sodnike in druge uradnike, ki ljudstvo razumejo, ki z ljudstvom čutijo.

Da pa to dosežemo, držati ne smemo križem rok. Delo je ogromno to delo si moramo razdeliti. Ustanovili smo zato narodno stranko.

Ne mislite pa, da je delo naloga le nekaterih, recimo odborov itd. Vsakdo naj dela po svojih močeh, in če drugače ne more in ne zna, saj s tem, da stranko gmotno podpira.

Na delo tedaj — ker resnobni so dnovi.

A delo in trud nam nebo blagoslovi!

Občine in narod.

V političnem oziru je maloštevilni slovenski narod razdeljen kar na šest političnih uprav, namreč na Kranjsko, Štajersko, Koroško, Primorsko, Ogrsko in Italijo (Beneški Slovenci). Ta razdelitev je tako stara, kakor je star razvoj Avstrije.

Nastala pa je ta razdelitev le vsled velike politične nezavednosti in slepote slovenskega naroda, ki se ni v starih časih prav nič zavedal svojega bivanja. Tujci so počenjali z njim, kar so hoteli. Da bi ga lažje tlačili in da bi se mu odvzela možnost, nastopati in živeti kot narod, so ga razdelili na 6 uprav ter ga imenovali Kranjce, Štajerce, Korošce, Primorce, Ogce in tudi Italijane, njihov jezik pa kranjski, štajerski, koroški, primorski, ogrski in italijanski. To imenovanje so po svojih posvetnih in cerkvenih uradih tako dobro gojili in naš narod oslepili, da priprosto ljudstvo še dandanes ne ve, da so jugozapadni Ogri in beneški Italijani pravi Slovenci ter da smo mi po jeziku in narodnosti Slovenci, a ne Štajerci, Kranjci, Primorci, Korošci itd.

To raznarodovanje opazujemo celo v najnovejšem času v Bosni. Prebivalstvo v Bosni je po narodnosti hrvatsko in srbsko, avstrijski birokratizem pa ga začenja imenovati bosanski narod in njegov jezik bosanski jezik.

Zavednost naša tega ne more dovoliti, temveč ona zahteva, da se naj vsi naši ljudje imenujejo in čutijo Slovence, najsi že bivajo v katerisibodi deželi; naravnost sramotilno je za slovenski narod, da najdemo med nami celo razumnike posvetnega in duhovskega stanu, ki v svoji

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

„BELO REDUTO“

priređijo »CELJSKI SAMCI« dne 10. svečana 1907 v vseh zgornjih prostorih
»Narodnega doma v Celju«.

Kdor po pomoti ni prejel vabila, ter se hoče udeležiti ma-
škarade, blagovoli naznaniti svoj naslov. (Mojli, Celje, Mar. dom)

slepoti trde: „Kaj to ali sem Slovenec ali Nemec, Štajerc sem, Kranjec sem, Korošec sem, pa znam dobro nemško, slovensko me niso tako lepo naučili, govorim torej z gospodo nemško, s kmetom pa slovensko.“

Istina, da so različna naša društva mnogo pripomogla slovenski zavednosti na noge, še večja a obenem jako bridka istina je, da se ni važnosti občin za narod med nami obračalo prav nobene pozornosti in vendar so občine najmočnejše zaščitnice naših pravic, one so nositeljice narodovih koristi, so v državi zastopnice naše.

Društva sicer budé in gojé narodno zavest, ali s silo je ne morejo uveljaviti pri vladi, občine pa, jo lahko goje ter imajo moč, jo pri vladi spraviti v veljavo, pokazati nji in sosedom našim, da smo narod, s katerim je treba pri zakonodaji in vladanju v državi računati. Nismo mi tu samo za dolžnosti, temveč mi hočemo tudi svojih pravic.

Koliko in kaj lahko občina s pravim tolmačenjem in uporabo zakonov pri vladi in v uradih sploh doseže, nam dokazuje občina Kokarje v gornjegrajskem okraju. Prinašamo kratek pregled njenih uspehov:

1. Trem župnim uradom svojega področja je pridobila za vojaški nabor dvojezične tiskovine za izpiske iz krstnih oziroma mrtvaških knjig, mesto dosedanjih nemških.

2. Odpravila je nemske tiskovine za vojaški nabor.

3. Istotako vse tiskovine v črnovojniških zadevah.

4. Dosegla je pri vojaških oblastih, da so ji na njene vloge morale v slovenskem jeziku odgovoriti.

5. Pri glavarstvu v Celju je odpravila vse nemške dopise na njo, tudi poštne povratnice itd., da celo nemške naslove na kuvertih. Istotako pri e. kr. politični ekspozituri v Mozirju.

6. Enako tudi pri šolskih oblastih, kamor je vlagala vedno le slovenske vloge gori do ministrstva in zavrnila vsak nemški dopis, Rück-scheine itd.

7. Trdovratno ravnanje c. kr. okrajnega finančnega ravnateljstva v Mariboru je ob jekleni odločnosti občine Kokarje telebnilo na tla; kajti v vseh slučajih romajo vsi nemški plačilni nalogi nazaj, na kar prihajajo slovenski.

8. Deželni odbor v Gradcu je bil na tožbo občine Kokarje pri državnem sodišču na Dunaju obsojen, ker ni hotel na slovenske vloge v slovenskem jeziku odgovoriti. V tej razsodbi se je izreklo merodajno načelo, da obdrži občina vselej svoje politične pravice ter je upravičena tožiti predstojne oblasti pri državnem sodišču zaradi prelomitve njenih političnih pravic.

9. Politična oblast ne more v občini Kokarje nobene kazni izvršiti, ako ni razsodba na stranke pisana v slovenskem jeziku.

10. Deželnim bolnišnicam v področju slovenske govorice (v Celju, Vojniku, Mariboru itd.) se vračajo nemški dopisi in tiskovine tako dolgo, da se dosežejo slovenski.

11. Deželnim bolnišnicam v tujini (Solno-gradu, Inomostu, Gradcu, Dunaju itd.) se dopošiljajo edino v slovenskem jeziku spisane poizvedovalnice; njihov nemški prevod si oskrbe dotične bolnišnice pri vladi svoje dežele.

12. Prisilila je po deželni vladi koroški neko nemško občino na Koroškem, da je ta morala njeno pismo s slovenskim naslovom sprejeti.

13. Strla je po c. kr. vladi nižjeavstrijski trdovraten upor občine Dunaj, da je ta morala neko njeno v slovenskem jeziku spisano prošnjo obravnavati, odvzela ji je iz rok orožje na korist vsem avstrijskim narodom, da mora odslej Dunaj vsako vlogo v zadevi domovinstva, ki ni pisana v nemškem jeziku, redno obravnavati.

14. Odpravila je pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju samonemške porotniške imenike ter do-

segla dvojezične. Istotako se ji je od tam dala pismena obljuba, da se bodo oskrbele dvojezične tiskovine za pobotnice zaslišanih prič.

15. Vsem državnim uradom na Dunaju kakor vsem c. kr. ministrstvom, c. kr. državni tiskarni itd. dopošilja vedno samo slovenske vloge, ki se vse brez zamude rešijo.

Vsi ti in še drugi njeni manjši uspehi so tesno združeni s koristjo naroda, kajti kar pridobi občina narodnih pravic za svoje področje, to pridobi ona obenem za narod. Našteli smo te primere, da nam ni treba na dolgo in široko v nauk razlagati, kako je bistvo občin tesno združeno z bistvom naroda, da je torej treba našo politično pozornost v prvi vrsti posvetiti občinam in da spoznamo, kako slabo ravnamo, če navezujemo pozornost ljudi na združitve, ki imajo n. pr. samo zabavo a ne koristi naroda pred očmi, občine pa devamo v nemar, misleč, e, kaj občina, ta je navadna kimavka glavarstva, ona nam ne more nič koristiti.

Uprav obratno je resnica. Ona nam zamore jako mogo koristiti a tudi silno mnogo škodovati. Občina je v zadevi narodnih pravic najmočnejša zaščitnica naša, ako svojo politično nalogo prav razume. Mnogo naših občin je v nemškutar-skih oziroma nemških rokah, tem je treba posvetiti dvojno pozornost ter skrbeti, da jih spreobrnemo k narodu svojemu.

A tudi mnogo takozvanih slovenskih občin ni nič drugega kot votel glas; kajti dopisujejo z državnimi uradi po nemško, ne vračajo jim nemških dopisov. Te delajo torej proti narodu ter so v kljub svojim trditvam o slovenstvu pravzaprav z ozirom na narodove pravice njihove nasprotnice.

Narodna stranka hoče na te žalostne razmere obrniti svojo pozornost, a ne z napadi, temveč z učenjem in razpravami v „Narodnem listu“, naj se zatemneli pojmi o narodu in narodnosti razbistrijo. Slovenske občine, ki stopate v boj za narodove pravice pogumno naprej, blagovolite uredništvu „Narodnega lista“ dopošiljati podatke svojega dela in doseženih uspehov, da se ž njimi pokaže pot drugim, ki morda nimajo toliko šolanih, pogumnih in politično zrelih delavcev, naj se s tem pokaže način in pot, kako doseči postavnim potom slovenskemu narodu brez škode posameznikov večjih pravic.

Taki primeri bodo povzdigovali slovensko zavest, ji dajali prožno moč ter vezali občine na mater Slovenijo v kljub temu, da je ona razkosana na 6 političnih uprav.

Prihodnjič priobčimo odličan primer skupnega dela za narodove pravice vseh občin zavednega gornjegrajskega okraja. Več drugih primerov sledi pozneje.

Železnica skozi Slov. Gorice.

Najrodovitnejši in najobljudenejši kraj Sp. Štajerske so Slovenske Gorice. Krasna polja, prostori travniki, vmes gozdovi, a po bregovih lepi vinogradi in uzorni sadonosniki pričajo potniku, da je tu doma kmet — poljedelec, obenem živinorejec in vinogradnik.

Svoj čas se je mnogo govorilo o železnici, katera naj bi bila pomaknila te rodovitne kraje bližje svetovnemu prometu. Ni nam na tem, da bi razpravljali o nagibih, kateri so vodili pred leti uplivne može našega kraja, da so prebivalstvu natvezili gorostasno prepričanje, da je železnica Sloveaskim Goricam škodljiva. Kar se je zamudilo pred leti, more se — in se mora popraviti. V to svrhu se že nekaj časa deluje, kako pa je to delo, bodi v sledečem povedano.

Lansko poletje je bil sklican na Ptuj veliki železnični shod, na katerem se je izreklo soglasno mnenje, da je železnica za naše kraje izvanrednega pomena. Poznavaje potrebe kršne Dalmacije, kateri je bila iz cesarjevih ust zagotovljena zveza z Dunajem, je shod na Ptuj sklenil, zastaviti vse moči prebivalstva v to svrhu, da se doseže zveza Dunaj-Novi s pomočjo lokalnih (krajnih)

železnic, katere naj bi druga za drugo dograjena dale celo zaželjeno progo. Do Feldbacha so te lokalne železnice že malodane zvezane, oziroma je zvezanje konečno zasigurano. Lanski shod na Ptuj se je zavzel za progo Purkla-Sv. Lenart, Ptuj-Rogatec. Zastopniki mesta Radgone so protestirali proti zvezi s Purklo in zahtevali zvezo z Radgono.

Pozneje se je izkazalo dvoje: prvič, da mesto Radgona sploh noče železnice v Slovenske Gorice, ampak le zvezo: Fehring-Radgona-Ljutomer-Ormož, drugič pa, da so krajevne težkoče zvezati Radgono s kraji, ležečimi sredi Slovenskih Goric, take, da so v stanu celo železnico skozi naše kraje onemogočiti. Kmalu po shodu na Ptuj bilo je zborovanje ožjih udeležencev pri Sv. Ani, pozneje pri Sv. Lenartu, dvakrat pa so bile deputacije na Dunaju. Tudi Radgončani so imeli zborovanja v Ljutomeru in Fehringu ter so pošiljali deputacije na Dunaj.

Zadnje zborovanje v Fehringu nas je prepričalo o tem, da Slovenske Gorice nikdar ne dobe svoje železnice, ako doseže Radgona železniško zvezo s Fehringom. Radi tega smo stopili v ožjo dotiko s Feldbachom, kateri je za našo železnico.

Železnica Rogatec-Ptuj-Sv. Lenart-Purkla z ene strani in Purkla-Feldbach z druge strani je že trasirana. Tudi je za železnico Rogatec-Purkla vložena na pristojnem mestu koncesijska prošnja.

Stroške trasiranja plačale so občine in okraji — tako je Lenarški okraj podpisal obveznico za 4000 K. — Vsi plačani ali podpisani zneski se bodo zavezancem vrnili svoj čas v železničnih prvotnih akcijah, tako da dotični zneski niso izgubljeni, ako se bode železnica gradila.

In ako se železnica ne bode gradila?

Ako se pa železnica ne bode gradila, so za njenotrasiranje plačani denarji zastonj izdani in proč vrženi!

Dolžnost vseh, ki so za trasiranje kaj izplačali, je, da delujejo z vsemi silami na to, da železnico tudi v resnici dobimo. Dolžnost občin je, dolžnost okrajnih zastopov je, osobito pa je dolžnost vseh tukajšnjih državnih in deželnih poslancev, da izposlujejo železnico in da ne slepe naroda z zavijanji, kakor da bi donesla železnica prebivalstvu škodo. Škoda bi bila v tem slučaju in v prvi vrsti, ako bi bili za trasiranje železnice plačani zneski izgubljeni.

Da pa bodo imeli poslanci oporo svojih zahtev, katere morajo staviti na pristojnih mestih, ker volilci to od njih zahtevamo, v zanimanju naroda, sestavili se bodo v pripomoč že lansko leto na Ptuj voljenemu železniškemu odboru tudi za vsaki okraj posebe okrajni železniški odseki. V to svrhu se bodo sklicali zaporedoma v Feldbachu, Purkli, Sv. Lenartu, na Ptuj in v Rogatecu veliki železniški shodi.

Tak shod se bode vršil dne 17. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v telovadnici ljudske šole pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah. Med narodom je za ta shod veliko zanimanje in vabimo s tem vse deželne in državne poslance, okrajne zastopnike in župane kakor tudi občinske odbornike.

Iz političnega sveta.

Nova volilna postava

na podlagi splošne in enake volilne pravice je od cesarja potrjena in razglašena. Najvažnejše določbe prinesemo v prihodnjih številkah in opozarjamo, da jih posebno pazno čitajo somišljeniki.

Volilno gibanje

je že na vseh straneh Avstrije mogočne valove vzbudilo. Nemške stranke postavljajo kandidate, Čehi so pridno na delu, istotako drugi narodi. Nemški socijalni demokratje v vseh nemških volitnih okrajih države so že postavili svoje kandidate, torej nad 200. Tudi med Slovenci se je volilno gibanje že začelo.

Premenjena obrtna postava

bo, kakor se iz Dunaja poroča, v najkrajšem času od cesarja potrjena.

Zvezo čeških naprednih kmetovalcev

o ustanovili minolo nedeljo, dne 3. t. m. v Pragi. Ustanovni shod se je najostreje izrekel proti nastopanju češke agrarne (kmečke) stranke, katera se baje očitno veže s plemenitaši in nazadnjaki.

Na Ogrskem

je moral odstopiti dosedanji minister za pravosodje, Polonji, kateremu se, kakor smo že sporočili, očitajo razne sleparije; na njegovo mesto je imenovan dr. Günther.

V Črni Gori

odpravijo smrtno kazen. Knez Nikola je naročil ministru za prevoznost, naj sestavi tozadevni postavni načrt in ga predloži skupščini ali kneževinski zbornici.

Nova vojska?

Razburljive vesti prihajajo iz Japonske in iz Amerike. Med Japonsko in Zedinjenimi državami v Severni Ameriki je prišlo do ostre napetosti. Amerikanci namreč ne dovolijo, da bi se na ameriških šolah japonski otroci skupno z ameriškimi učili. In ta malenkost tako razburja celo javnost, da ameriškanski listi naravnost pozivljejo na vojsko.

LISTEK.

V žganjarni.

Spisal Rob. Košar.

Pri Babičevih so imeli žganjarno. Gospodar je ravno znova napolnil kotel ter nadeval svežega snega v kadečo se hladilno vodo, skozi katero so se vile dolge vijugaste bakrene cevi. Naloživši še na ogenj suhih bukovih drv, si postavi hrastovo klop blizu ognjišču ter sede nanjo, da se nekoliko odpočije do „drugega kotla“.

Zunaj je bril sever čez sneženo odejo. Nalavale so snežinke, tiščoč se skozi vsako luknjico in vsako špranjo, kakor bi si hotele poiskati varnega zavetja. V žganjarni pa je bilo toplo. Po vlažnih stenah so se spuščale kaplje na ilovnata tla in ob stropu se je vlekla bela meglena sopara. Ves prostor je preveval nek mokrotan vzduh, prepojen z vonjavo žganja in pomešan s smradom dima.

To je najljubši zrak vsem „žganjičarjem“, ki izvohajo že na uro daleč vsako koč, v kateri se kuha žganje. Tu se zbirajo okrog bakrenega kotla, božajo ga z žuljavimi rokami in bedijo vso noč. Gospodar pa je nekako primoran močiti vedno suhe goltance, ki imajo stare pravice do tople žganjice. Sicer pravi vsak: „E tople žganjice ne pijem rad, prišel sem samo tako, da ura mine.“ Ali ko bi si pogledali te možake čez uro, bi videli, da jim je resnično vse minilo — tudi treznost. Za žganjem silijo, kakor čebela na med.

Tako je bilo tudi danes. Okrog kotla jih je bilo že vse polno. Nekateri so sedeli na majhnih stolcih, drugi po drvah, ki so bile pripravljene za kurjavo. Gospodar jih ni prijazno pogledoval, ali temu so bili že vajeni.

Družba je bila sicer že polnoštevilna, ali manjkal jim še eden, ki je bil glavav vseh žganjičarjev. Ta je prišel vsakokrat — navadno je bil prvi — in če bi slučajno enkrat izostal, bi se ljudje bolj začudili, kakor pred samim čudežem. Zato so se začeli povpraševati: „Kaj pa to, njega še ni“ Ali volka ni smeti klicati, pravi pregovor, kajti hipoma so se odprla vrata in v žganjarno vstopi „pijani Tomašek“, kakor so ga nazivljali ljudje.

Bil je velike, suhe postave; obilno popito žganje mu je „pojedlo“ vso maščobo. Levo hlačnico je imel za saroj, desna se mu je vlekla po tleh. Prozorna suknjica je bila obšita z velikimi, raznobarvnimi krpami, in njen ovratnik je bil vedno navpič. Raztrgani črevlji so bili povezani z vožinci. Na glavi je nosil staro vojaško kapo, ki je še imela na vrhu svetel gumb. Neobrito, upadlo lice je bilo blede in v ščetinah in v lasih so mu visele slamnate bilke. Prepito telo je bilo slabotno in le žganje je ugasnele moči zopet nekoliko razvnelo. V njegovem nastopu je bilo nekaj prezirljivo-drznega, kakor bi se s ponosom zavedal tega, kar je, in kakor bi bilo to popolnoma opravičeno in častno.

Kratko rečeno: Tomašek je bil živa podoba pravega žganjičarja, katerih je žalibog dovolj po vsakem okraju.

In ti naši stari okosteneli žganjičarji so kaj čudni ljudje. Dela jim ni mar, in če delajo, delajo le toliko, da ne poginejo gladu in da si tuintam lahko privoščijo kak požirek „boljšega“. Vse njihovo dejanje in nehanje, vse mišljenje, hotenje in čutenje se suče edinole okrog žganja. Pri tem pa imajo svojo filozofijo, svoje nazore o življenju. Rekel bi, da so nekaki slovenski „Gorkijevi bosopetniki“.

„Hu, hu, hu“, je začel Tomašek, „mrzlo je, mrzlo, sakramiš, dajte mi tople žganjice, pa glejte, da se vam ne prismoči. Tone še bi samega sebe odpodil.“

„Tebe bi bilo dobro“, odvrne nekdo s hripavim glasom, ne da bi se ozrl na prišleca.

„To je moja stara že stokrat rekla. Še zahvalila bi se tistemu, ki bi me spravil enkrat treznega domov. No, dajte mi malo toplega“, je zaprosil Tomašek in nosnice so se mu širile, ko je z neko slastjo vlekkel v sebe smrdeči vzduh.

Gospodarja pa je začela jeziti predrznost tega človeka, ki kar zahteva. Zato je dejal: „Ali te ni sram, da prideš vsak dan pijan domov?“

„Po dnevu bi me že bilo sram, ali jaz pridem v noči. Pa kaj tebe to briga — no, daj mi žganjice. Dušo si noram privezati, drugače mi telo zmrzne.“

„Nič ne dobiš“, odvrne hudomušno gospodar, „pojdi domov. Kaj bo rekla tvoja žena, če te v taki zimi ne bo. Bala se bode zate, da ji kje obležiš in zmrzneš.“

„E moja stara? Kaj bo rekla, ko nimava „kase“! Navajena pa je tudi že: kar prvi dan sem jo že navadil. No, daj mi piti!“

„Nič ne dobiš! Ali misliš, da te bomo čuvali, ko boš pijan!“

„Kaj čuvali, norci, — saj mi niste postavljeni za kuratorja.“

In ker se mu je zdelo predolgo čakati, je segel z bliskovito naglostjo po čaši, ki je stala na oknu, ter si zajel žganja iz posode.

Gospodarja je to strašno razkačilo. Planil je s sedeža, ali ko je zgrabil za kupico, je bila že prazna. Tomašek jo je bil izpraznil na mah.

„Ti, pijanec ti, grdoba, če ne dobiš, pa vzameš“, je kričal gospodar, „sram te bodi, glej da mi odideš, marš, poberi se!“

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Št. Jurja ob juž. žel. (Kmetijska podružnica.) Osrednji odbor c. kr. kmet. družbe za Štajersko je sprejel vse oglašene ude (82) kot ude osrednje družbe in ti tvorijo nekako krajno društvo „kmetijski cirkel“ s podružničnimi pravicami, neodvisen od celjske podružnice in opravičen z osrednjim odborom neposredno občevati. V to svrhu se vrši v gostilni gosp. F. Černovškega dne 17. t. m. občni zbor udov kmet. družbe, kateri so združeni v „kmet. cirklu“. Volil se bode nov odbor. Obljubljen je tudi en potovalni učitelj za gospodarsko predavanje. Dolžnost vsakega kmeta je, priti na ta občni zbor „kmet. cirklna“, kateri naj živo blesti v naši zgodovini. Sprejemali se bodo tudi novi udje. Kmetje iz občin trg Št. Jur, okolica Št. Jur, Dramelj in Kalobja, pridite v obilnem številu in pristopite, ako še niste, v obilnem številu h kmetijski družbi.

Zvedeli smo tudi iz zanesljive strani, da je deželni odbor ugodil prošnji pripravljalnega odbora za ustanovitev kmetijske podružnice in priredi še to pomlad pri nas v Št. Jurju drenažni tečaj, kateri naj bi bil velikanske vrednosti za naše kraje. Kmete in kmetske sinove že sedaj opozarjamo, naj se živo zanimajo ob času za tečaj. Za sedaj samo presrečna hvala pripravljalnemu odboru za ustanovitev kmet. podružnice.

Polzela. Predzadnjo nedeljo je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda slavnost, pri kateri sta se predstavljali igri „Brat Sokol“ in „Eno uro doktor“. — Vsi igralci brez izjeme so igrali izborno. Po končanih predstavah nastopi kot govornik dr. Gosak. V kratkih obrisih poda zgodovino slov. naroda. Nemci. Turki, zopet nemški grajščaki, danes, v prosvetljeni dobi pa — v imenu postave, poje bič našemu rodu. Govornik razmotriva, kako zlorablajo naši narodni nasprotniki svojo uradno oblast, da zatirajo ono ljudstvo, katerega 14 stoletna zgodovina tvori dolžno pismo napram avstrijski vladi in Nemcem, ki so se kulturno in gospodarsko razvijali na naše stroške. Posebej pri nas naseljeni Nemci store to še danes. — Govornik razpravlja obširneje o dejstvu, da se je povsod, kjer so se pojavili zakladi na naši zemlji, vsesal v naša tla

tujec, ki služi tisočake, domačini pa mu delajo tlako za — vinarje.

Kakor drugod, tako je tudi na Polzeli. V zahvalo za bel kruh, ki ga vživa tujec na naših tleh, pripravlja svojim rediteljem narodno smrt — s šulferajnskimi šolami. Tako nameravajo ustanoviti tudi polzelski Nemci. Govornik razvija pogubonosne namene sličnih zavodov, se spominja cesarjevih besed: nemški otrok v nemško šolo, češki otrok v češko šolo, toraj slovenski otrok v slovensko šolo.

Razpravlja nadalje o tozadevnih socijalno-demotracičnih načelih. Socijalnim demokratom se predbaciva internacionalnost (mednarodnost); a ravno socijalni demokrati so toliko značajni, pošteni in razumni, da zahtevajo vzgojo otrok na narodni podlagi, kar dokazujejo njihovi sklepi na velikem brnskem shodu.

Govornik se spominja Slomškega in drugih šolnikov, ki so vsi zavzemali označeno stališče. H koncu poziva v navduševalnih besedah navzoče, da morajo z živo agitacijo prepričati, da nihče izmed slov. Polzelanov ne bo pošiljal svojih otrok v šulferajnsko šolo, ako bi se takšna na Polzeli ustanovila. Po govoru smo videli žive slike iz „Krsta pri Savici“. Občinstvo je bilo naravnost očarano. Pri prosti zabavi se je razvil živahen ples, petje in vse občinstvo je kipel narodnega navdušenja.

Med celo slavnostjo je neumorno, izborna igrala šentpavelska godba pod vodstvom g. Šmida, učitelja v Št. Pavlu.

Prirediteljem uspele slavnosti gci. Tildi Farčnikovi in g. Sevniku, učitelju na Polzeli priznanje!

Iz Mozirja. V nedeljo, 3. t. m. je zboroval „Sokol“ v Mozirju pri g. Vasletu. Zborovanja se je udeležilo 19 bratov Sokolov, drugi so opravičili svojo odsotnost. Vabilu se je odzvalo tudi lepo število gostov.

Br. starosta pozdravi zbrane brate in goste ter otvori zborovanje.

Iz tajnikovega poročila smo izvedeli, da ima društvo 1 častnega člana (Strossmayerja), 1 častnega starosta br. Marko Lipolda, 25 izvršujočih in 18 podpornih članov. (20 br. v kroju). Društvo se je pretečeno leto zelo živahno gibalo, prirejalo veselice in slavnosti, udeležilo izletov: Ruše, Brežice, Zagreb i. dr. ter stalo trikrat ob gomili svojih dobrotnikov. Društvo si je nabavilo tekom leta drog in bradlo, ročke je podaril pa gosp. Peter Majdič, 15. maja pa je došel načelnik, br. Avgust Kraigher, duša telovadbe.

Br. blagajnik poroča, da je od 19. svečana 1905 do danes imelo društvo 2348'96 K dohodkov, 2278'37 K pa izdatkov; blagajna tedaj premore 70'59 K. Čisto premoženje znaša 646'49 K. Brat načelnika poroča o telovadbi vajencev, gojencev in bratov Sokolov; telovadilo se je štirikrat na teden, naraščaj pa v nedeljo. Pred volitvijo so se sprejela uzorna pravila, ki se pošljejo takoj v potrjenje. Z vsklikom je bil izvoljen vrli naš br. Rud. Pevec za starosta, br. Avg. Drukar za podstarosta, in br. Avg. Kraigher načelnikom. V odbor so bili voljeni bratje: Radivoj Tušak, Drago Paš, Zdravko Vasle, Francišek Holovar, Francišek Jeraj in Blaže Goričan. Namestnikom brata: Ignacij Šijanec in Radoslav Knaflič. Pregledovalcem računov brata: Dr. Jože Goričan in dr. Makso Konečnik.

Na predlog br. staroste in br. tajnika je občni zbor imenoval soglasno z navdušenim Na zdar! — ekselenco, gospoda Franca Božidarja Štifterja, vseučiliškega profesorja v Kalugi na Ruskem častnim članom. Nadalje so se izvolili odposlanci k obč. zboru Slov. Sok. Zveze bratje: Drukar, dr. Konečnik in Jeraj. Sprejela se je mesečnina 60 h. Nabirati se bo jel izletni zaklad, da se vsaj nekaj bratov lahko udeleži izleta v Prago.

Br. načelnik pozdravi še enkrat odhajajočega tajnika in blagajnika ter želi, da se mu pred odhodom napravi večer. K društvu je stopilo lepo število novih članov. Vstrajno naprej! Na zdar!

Nova Stifta pri Gornjemgradu. Dovolite mi, gospod urednik, izpregovoriti nekaj besed. Dan 8. decembra 1906 nam ostane v trajnem spominu. A veseli nas posebno delovanje narodne stranke, ki pri vsaki priliki kaže, da ji je mar napredek kmetijstva. Veselilo nas je, ko smo izvedeli, da se namerava ustanoviti stranka, ki ima v svojem programu napredek kmečkega stanu! Združimo se pod praporom narodne stranke z geslom: vsi za enega, eden za vse! Na delo vsi, ki spite ali se sramujete narodnega dela, na delo za toli zatirani kmečki stan.

Narodni mladenič iz okolice.

Hrastnik. (Na naslov c. kr. rudniškega urada.) V ta c. kr. urad vpeljala se je čisto nova metoda, namreč da gospodje vtikajo svoje iznajdljive nosove celo v čisto privatna premoženja in iščejo, kje bi se dalo dobiti kaj za bratsko skladnico premogokopne družbe.

Tako so priskočili na pomoč pašu Leillerju v Hrastniku, da je mogel oškodovati sedanji delavski konzum za ogromno svoto. Čujte in strmite! celih osem let ni nobeden teh gospodov zapazil in tudi bratske skladnice ne, da je Leiller pomotoma celo premoženje daroval konzumu, mesto bratski skladnici, sedaj ko so mu delavci konzum odvzeli, je prišel na ta „pogrešek“, zahteval darilo z obrestmi nazaj in pri tem delu mu je pomagala rudniška oblast. Kdo bi se ne smejal? Ali v tej zadevi še ni spregovorjena zadnja beseda.

Gospodje pri rudniški oblasti! Gotovo ne veste, koliko je v teku teh let konzum daroval, ali boljše rečeno, koliko je ravnatelj Leiller vzel iz konzumne blagajne za vedno pasivno bolniško blagajno bratske skladnice, koliko mrličev je bilo pokopanih na stroške konzuma, provizijonisti sploh vsi, kar ni dolžnost konzuma! Imamo račune in tudi mi zahtevamo povrnitev vseh teh stroškov z obrestmi vred! Klin s klinom, pravi pregovor.

Če pa vam je bratska skladnica, oziroma bolniška blagajna v resnici tako pri srcu, zakaj pa pripuščate, da ima ravno Leiller več delavcev, kateri celo vrsto let niso plačevali v bolniško blagajno, niti v bratsko skladnico, in kaj ste naredili, ko se vam je to naznanilo? „Nič!“ Zakaj ga ne kaznujete za malomarnost in takoj bo nekaj padlo v blagajno. Prihodnjič priobčimo dobesedno, na kako izviren način rešuje ta urad naznanila radi nerednosti pri bolniški blagajni bratske skladnice.

Svetoval bi vam tudi, da se raje malo bolj pobrigate za jamske zadeve in napravite nekoliko red, kajti že celo vrabci po strehah čivkajo, da tako izdelanih jam ni v nobenem rudniku naše države, kakor ravno v Hrastniku. Naznanilo se vam je v tej zadevi že dosti, a kaj ste storili? Zopet nič! Je pač Leiller prva oseba in temu malo na prste potipati je nemogoče. Za danes naj zadostuje, ali zagotavljamo, da bomo z naprej tem gospodom posvetili več pozornosti.

Hrastniški rudarji.

Iz Hrastnika. Že večkrat smo čitali v „Slovenskem Gospodarju“ skrajno neslane dopise iz Dola pri Hrastniku. Silno malo smo se zmenili za to. „Slov. Gospodar“ — najmanj čitan list pri nas — nas ne zbode. A sedaj opažamo, da prihajajo ti dopisi, v katerih se ravno napada „Narodni list“ in narodna stranka, iz „Bralnega društva“, katerega člani so po veliki večini narodnjaki. Umevno torej, da si to za nadalje odločno prepovemo. Na zadnjem občnem zboru smo nekoliko premešali stari odbor, in spravili iz njega ljudi, ki niso storili za društvo ničesar in odtod ta jeza, ki se izliva v „Slov. Gosp.“ iz farovža. Neglede na to, da je neumestno delati zdražbo v društvu, kojega smoter je le, povzdigniti duševno stanje našega ljudstva, morali bi dolski gospodje premisliti, da je večina članov Hrastničanov, ki se brez izjeme vsi prištevajo narodni stranki. In če se bodo ti napadi ponavljali, se zna zgoditi kaj prav neprijetnega. Torej le previdno!

Hrastnik. („Nosovi“ naših Nemcev). Komedije, katere ugajajo naši politični nasprotniki z ustanovitvijo nemške šole, presegajo vse predpustne burke. Da se more tako važna zadeva pričeti tako nepremišljeno, kot se je zgodilo to v Hrastniku, to je neverjetno in vzbuja v človeku usmiljenje do duševnih revčkov, ki vso stvar vadijo. Spominjamo se na shod, ki so ga imeli v gostilni pri Drnovškem v Hrastniku. Sprejeli so resolucijo za ustanovitev nemške šole. To resolucijo so poslali na naravnost na deželni šolski svet, ki jo je pa vrnil, češ, take resolucije se naj ne sklepajo po gostilnah. Žal, da nam ni na razpolago prepis tega znamenitega odloka, kakor tudi ne naslednjega, katerega je prejel kmalo potem rudar Šibila in drugi (pravzaprav: Ammer & comp.) od okr. šol. sveta Laško in ki slove nekako tako-le: Deželni šolski svet štajerski je sporočil, da morejo glasom zakona z dne ... zahtevati take šole le osebe, ki pripadajo dotičnemu narodu.

To se pravi: le Nemci lahko zahtevajo nemških šol, a ne Slovenci, kakor se je zgodilo v Hrastniku. [Gospodje Bruno & Ammer & Kilar: drugi nos.]

Tretji je pa čez vse: V četrtek je bila v Trbovljah občinska seja, pri kateri se je sklepalo o ustanovitvi take šole. In čujte, čujte zlasti vi, ki ste darovali za nemško šolo v Hrastniku, čujte!

Vsi Nemci, ki so v občinskem zastopu (razun ravnatelja Leillerja) so glasovali proti ustanovitvi nemške šole v Hrastniku, iz česar se vidi, da je vsega razpora ter vseh napadov po listih krivih le par nezrelih nemškutarških pobov in od njih nahujskani ravnatelj Leiller. Proti ustanovitvi je glasoval tudi g. Diernmayer, ki je izjavil, da je izprevidel nemogućnost docela nemškega pouka v Hrastniku. Želi le nekoliko več nemščine v sedanji šoli. Mi pa mislimo, da bo tudi to misel gotovo opustil, kajti na hrastniški šoli se poučuje več kot preveč nemščine. Če se bo odlok iz l. 1895., ki določa pouk nemščine v trboveljski občini spremenil, se bo le tako, da se bo okrajšalo število nemških ur, nikakor pa ne obratno. Ni misliti drugače! Glede ustanovitve teh nemških šol bodi naposled pribito tudi to, kar je dejal znani zagrizeni notar celjskega okraja, da jim namreč ni za nemške šole, ampak za nemško zagrizene učitelje, ki se postavijo po takih šolah.

Ali ste čuli hrastniški in drugi delavci? Ni jim za to, ali znate nemško ali ne, le zato jim je, da postanete odpadniki — nemškutarji.

Iz Rajhenburga. V 3. številu „Slov. Gospodarja“ je popisoval nekdo shod zaupnikov narodne stranke iz Rajhenburga in okolice ter v svoji veliki resnicoljubnosti imenoval osebe, ki sploh niso bile na shodu navzoče. Tudi o trgovcu Žmavcu pravi neke budalosti, češ, da je delil med zborovalce stenske koledarje „Srca Jezusa“ in tako dalje. Pravi, da je h koncu Kunej odslovil s krščanskim pozdravom. Najlepše pa je, da g. Zmavc sploh na shodu ni bil navzoč. In ti ljudje še govorijo o resnicoljubnosti? Obrekovalci in tatovi osebne časti ste, ne pa namestniki onega, ki je vsikdar oznanjal resnico!

Pilštanj. Kozjansko učiteljsko društvo je imelo dne 20. prosinca t. l. v Kozjem svoj občni zbor.

Predsednik želi, naj se društvo v svojem drugem petindvajsetletju obstanka še krepkeje razvija.

Društvo je šlo v preteklem letu 28 rednih in 5 podpornih članov. Častna uda sta bila 2. Dne 18. novembra m. l. je društvo prav svečano praznovalo 25letnico obstanka. Istega dne je bilo v šolskem poslopju v Kozjem slavnostno zborovanje, katerega se je udeležilo malone vse učitelstvo okraja in mnogo gostov. Zvečer je priredilo društvo v prostorih Pirkove gostilne koncert, ki je vspel v občno zadovoljnost.

Po blagajnikovem poročilu je predaval g. nadučitelj Hohnjec zanimivo o osredotočenju pouka.

Na predlog g. Morica se je za tekoče leto izvolil z vsklikom stari odbor in sicer: predsednikom g. Germovšek Miloš, podpredsednikom g. Lovrenc Franc, tajnikom gospica Preskar Roza, blagajnikom g. Ulčar Ljudevit, pevovodjem gosp. Hohnjec Anton in odbornikom gg. Moric Emerik in Pulko Valentin. Prihodnje zborovanje bo začetkom marca t. l.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Občni zbor tuk. bralnega društva se je vršil v nedeljo dne 17. prosinca ob precej povoljni udeležbi. Največ je bilo kmetskih fantov, ki so pokazali, da so vneti za dobro stvar. Zbrane, posebno cenj. učitelstvo je pozdravil predsednik mladenič Ranfl ter pozivljaj, naj bi vsi navzoči pristopili k društvu in delovali za napredek istega, ker bi bilo nečastno za našo faro, če bi društvo zaspalo. Podpredsednik mladenič Vesenjak je omenil, da je društvo v preteklem letu priredilo 2 veselici, 2 poučni predavanji s skioptičnim slikami ter razdelilo precej knjig in časopisov. Nato je govoril o namenu društva in o pripomočkih, kako doseči ta namen. Omenjal je medsebojno izobraževanje s prirejanjem poučnih sestankov, prirejanjem poštenih vesel in razvedrilo in z navajanjem članov k treznemu, poštenemu in značajnemu življenju. Najbolj bi se naj delovalo proti pijančevanju, posebno žganjepitju, ker je to največja kuga za slovenski narod, posebno za mladino. Končal je z besedami: „Združimo se, izobrazujmo se, živimo trezno in pošteno in bodimo značajni ter delajmo sebi v korist in v čast naše fare ter milega slovenskega naroda.“ Klici živijo in ploskanje so govorniku pričali, da se zbrani strinjajo z njim. Pri vpisovanju je pristopilo 30 udov. Upati je, da se število precej pomnoži, ker se veliko ljudi zaradi opravkov in slabega vremena ni moglo udeležiti zborovanja. Izvolil se je odbor: učitelj Ferdo Vobič, predsednik; mladenič Franc Ranfl, njegov namestnik; mladenič Šegula Martin, tajnik; nadučitelj Janko Žunkovič, blagajnik; učitelj Ivan

Čeh, knjižničar; mladenič Franc Vesenjak, njega namestnik in župnik Šuta Vekoslav.

Dolžnost vsakega zavednega Slovenca v naši fari je, da podpira društvo po svojih močeh ter deluje v dosego njegovih ciljev. Društvu pa kličemo, naj krepko in nesebično deluje v izobrazbo in napredek slovenskega naroda.

Središče. Dne 2. t. m. je priredilo tukajšnje vojaško-veteransko in bojno društvo svoj običajni plesni venček, ki se se je izborno obnesel. Vdeležilo se ga je razun obilice domačega občinstva tudi lepo število gostov iz Vuzmetincev, sv. Bolfanka in Ormoža. Kolesarsko društvo „Sloga“ v Varaždinu, ki se radi lastne zabave venčka ni moglo vdeležiti, naprosilo je tukaj bivajoče člane, da so ga zastopali.

Mnogo veselja je gostom napravil srečolov. Dobitki se lahko trajno uporabljajo pri vsaki hiši. Društvo je pri obilnem številu dobitkov prodalo primeroma malo število listkov in je s tem pokazalo, da s srečolovom ne išče dobička, ampak želi z njim preskrbeti gostom prijetno zabavo, kar je tudi doseglo.

Slov. Bistrica. Naša narodna godba v Slov. Bistrici je imela svoj občni zbor 27. prosinca; udeležila se ga je večina izvršujočih in podpornih članov.

Načelnik godbenega odseka dr. F. Lukman je v svojem nagovoru naglašal velik pomen „Narodne godbe“ za Slovensko Bistrico in okolico. Tajnik M. Vršič je poročal o njenem delovanju v minulem letu. Nastopila je prav častno v Framu, Mariboru, Poljčanah in osemkrat pri raznih prilikah v Slov. Bistrici. Godba šteje 20 mož, ki so imeli deloma že lastne instrumente, za 400 K pa se jih je naročilo pri češki tvrdki Lidl v Brnu.

Blagajnik Iv. Grobelšek je poročal o gmotnem stanju, ki je prav povoljno. Denarnega prometa je bilo 1440 K in sicer dohodkov 747 K, (300 K je darovala domača posojilnica,) stroškov pa 693 K.

Ker se je pričelo delovanje „Narodne godbe“ jedva pred letom, je to gotovo prav vesel pojav. Vsa hvala maloštevilnim podpornim članom, ki požrtvovalno podpirajo prevažno podjetje.

Sklenilo se je končno, da se godba uniformira, kar bo mogoče do Velike noči udeležiti.

„Narodno godbo“ upravlja godbeni odsek, v kojem so: dr. F. Lukman, predsednik, Al. Piuter, podpredsednik, Iv. Grobelšek, blagajnik, M. Vršič, tajnik, Ig. Kranjc, kapelnik, J. Cvahte, A. Špan in Ig. Založnik, odborniki.

Maribor. Veliki ples bralnega in pevskega društva Maribor se vrši dne 9. svečana 1907. Zanimanje za ta edini veliki ples, ki se priredi tukaj v letošnjem predpustu, je veliko. Priglasilo se je že tudi veliko mask iz mesta in dežele.

Ker je mogoče, da se je pri razpošiljanju toliko vabil koga, ki bi se mogoče rad udeležil plesa, prezrlo, se prosi vse one častite dame in gospode, da naznanijo pravočasno svoj naslov društvenemu odboru in se bodo dotična vabila takoj vposlala.

V mali dvorani v II. nadstropju otvorila se bode za ta večer narodna kavarna, kjer bode dražestne gospice in gospe prodajale okrepčevalne stvari. Preskrbljeno je tedaj tudi za zabavo neplesalcev. Opozarjamo tudi vse one častite dame in gospode, ki se mislijo udeležiti plesa kot maske da se morajo pri vstopu izkazati z vabili.

Vabimo še posebno vse narodne rodbine mariborske, da se udeležijo tega plesa in na ta način tudi gmotno podpirajo z ozirom na požrtvovalnost in velike izdatke društvo in naj tedaj izginejo vsi pomisleki, da je mogoče „poniževalno“ udeležiti se kake prireditve bralnega in pevskega društva „Maribor“.

Štajerske novice.

Zaupni shod v Mariboru včeraj dne 7. t. m. je sklenil sledečo izjavo: „Slovenski zaupni može so sklenili na shodu v Mariboru dne 7. svečana 1907, da se ustanovi narodni svet ter se v 14 dneh skliče ustanovni zbor. Dalje so se določili člani osrednjega volilnega odbora za bodoče državno-zborske volitve“. Vezani s častno besedo o podrobnostih shoda ne govoriti, prijavljamo ta sklep.

Glavni odbor narodne stranke za Štajersko ima sejo v nedeljo dne 10. t. m. ob 1. uri popoldne v Žalcu v gostilni pri Hodniku, ker se istega dne vrši tam javni shod narodne stranke. Seja je velike važnosti in pozivljemo nujno še enkrat okrajne odbore, da se sigurno udeležijo seje po svojih zastopnikih.

Shodi narodne stranke v nedeljo dne 17. februarja 1907. Ta nedelja bo za narodno stranko zopet plodovita. Vršni se javni shod bolj gospodarskega značaja v Brežicah v Narodnem domu ob 3. uri popoldne. Govorilo se bo o programu narodne stranke, o njenem kmetijskem programu ter o drugih gospodarskih zadevah. — V Šmarju se vrši tega dne shod zaupnikov narodne stranke iz šmarskega okraja. — Zaupni shod v manjšem obsegu se vrši tega dne v Lokarjih pri Št. Jurju ob j. ž.

Kmetijski shod, ki ga je priredil okrajni odbor za Celje in okolico na Svečnico dne 2. t. m., se je lepo obnesel. Bilo je nekaj nad 200 ljudi, po veliki večini kmetovalcev, gospodinj, kmečkih sinov in hčera v veliki dvorani Narodnega doma. In vsak izmed navzočih je izvedel kaj koristnega, kar je s pridom ponesel s shoda. Govoril je najprvo dr. Božič o kmetijskih vprašanjih, razlagal je, kako je prišlo do sedanjega žalostnega položaja kmeta ter je kazal na pota, po katerih bi se dalo kmetijstvo izboljšati. Veliki in krivični davki, pomanjkanje delavcev, razkosavanje posestev, draga posojila, neprijetno obdelovanje zemlje, triletna vojaščina, — vse to je težko vplivalo in še vpliva na razvoj kmetijstva. Zato se treba kmetom združiti in združeno zahtevati odpravo enakih krivic, posebno zahtevati pravično ureditev davkov, ureditev kredita, pomoč od strani države in dežele. Združiti pa se treba tudi v posameznih panogah gospodarstva ter potom zadrug, t. j. potom samopomoči doseči za kmečki stan čim največje uspehe. Oglasil se je kmet Golavšek ter stavil prav umestne nasvete. — Govoril je nadalje ekonom Pilich iz Trnovelj iz Celja obširneje in prav dobro o živinoreji, posebej o reji govede, o hlevih in njih pravilni uredbi, o mlekarstvu ter o dobrem ravnanju z mlekom sploh, o travnikih, priporočal je posebej napravo gnojiščnih jam in marsikaj drugo. — Kot tretji je potovalni učitelj g. Goričan prav poljudno razmotrival nekoliko o sadjereji in s svojo šaljivo besedo prav rezko bičal nekatere napake v tej panogi gospodarstva. Govoril je o onih vrstah sadnega drevja, katere vrste se bodo v jesen v državni drevesnici pri Celju razdeljevale, drevesce po 35 krajcarjev. Obljubil je tudi, da bo v jesen nekje v celjski okolici učil praktično saditi sadno drevje. H koncu si je več sadjarjev že sedaj naročilo drevesca iz deželne drevesnice. Shod je končal v najlepšem redu.

Ljudski shod v Žalcu, na katerem se bo temeljito razjasnila nova hmeljska postava in bode ljudstvo poučeno, tudi o pravih ciljih narodne stranke ter o njenem kmetijskem programu, se vrši dne 10. t. m. Hmeljarji in vsi drugi, ki Vam je mar napredka in ki hočete svobodno izraziti svoje želje, dne 10. t. m. pridite v Žalec!

Shod zaupnikov narodne stranke v Ptuj se vrši dne 24. t. m. in bo po znamenjih soditi jako lep. Priprave so v teku in prepričani smo, da se bodo zaupniki iz ptujkega, ormoškega, ljutomerskega, lenarškega in gornjeradgonskega okraja v lepem številu udeležili shoda, ker se gre za izključno narodno stvar, za tesnejšo narodno organizacijo imenovanih okrajev v svrhu uspešne obrambe narodnih pravic in koristi. Somišljeniki, na Vas je, da delate, da nam prijavite imena onih, ki žele priti na shod, ter omogočite čim-najlepšo udeležbo.

Stranka „Slovenskega Gospodarja“ je že pred zaupnim shodom z dne 7. t. m. razposlala na vsa župnišča po Spodnjem Štajerskem sledeči oklic, ki smo ga dobili „po ovinkih“ in ga prijavljamo svojim prijateljem, da razvidijo, kako resno mislijo gospodje pri „Slov. Gosp.“ na sporazum pri bodočih volitvah. Oklic slove:

Priprave za volitev.

Še kratko in državni zbor bo razpuščen. Avstrijski narodi bodo poklicani, da si na podlagi splošne in enake volilne pravice izvolijo nove poslance. Prihodnje volitve bodo za Avstrijo in posebno za nas Slovence odločilnega pomena. Zatorej je treba še o pravem času vse potrebno pripraviti. Kdor bo več delal, bo gotovejše zmagal.

Storite v svojem kraju za sedaj naslednje priprave:

1. Sestavite na podlagi dušnega zapisnika in matrik imenik vseh volilcev (moški, ki so 24 let stari).

2. Izberite 4—5 ali tudi več najbolj zanesljivih in zavednih mož, ki bodo tvorili osrednji volilni odbor.

3. Sporazumno s tremi možmi razločite vse volilce kvalitativno t. j. tako: a) odločni in nepredobljivi (verski ali narodni) nasprotniki;

b) odločno in zavedno naši; c) omahljivci; d) nezavedni, ki se najbrž ne vdeležijo volitve ali pa se dajo potegniti na katerokoli stran. — Ta razdelitev je potrebna, da se omogoči premišljena agitacija. S prvo kategorijo se ni treba ukvarjati razen toliko, da se dela zoper njeno agitacijo. Iz druge kategorije se vzamejo zaupni možje in agitatorji. Na tretjo in četrto kategorijo se mora vravnati agitacija.

4. Pod točko 2. omenjeni odborniki si razdele volilce po vaseh in po hišnih številkah. Ko bodo županstva izpostavila volilne imenike, bode vsak natančno zasledoval, so li v imeniku vsi njemu odkazani volilci skupine b), c) in d) in ali ni od skupine a) kdo vpisan med volilce, ki nima volilne pravice, ker še ali ni star 24 let, ali še ne biva 1 leto v dotičnem kraju ali pa je vsled kašnivega dejanja izgubil volilno pravico.

5. Osrednji odbor si izvoli več zaupnikov, po potrebi in velikosti kraja. Tem zaupnikom se zopet določi gotovo število volilcev po vaseh in hišnih številkah. Zaupniki zasledujejo volilno gibanje, delovanje nasprotnikov in mišljenje ljudstva, vdeležujejo se volilnih shodov in so v neprestani zvezi z osrednjim odborom.

6. Zaupniki si dobe agitatorje (tudi mladeniče in ženske) in jim razdele določeno število omahljivih in nezavednih volilcev. Zaupniki so tudi sami agitatorji. Razdele se volilci tako, da nobeden ni izpuščen.

7. Na dan volitve je osrednji odbor na volišču in na podlagi poročil zaupnikov in agitatorjev sproti zaznamujejo volilce, ki so že glasovali. Na izostale se potem obrne pozornost agitatorjev, da jih spravijo na volišče za našega kandidata. Ako deželni zbor med tem sklene obligatno volitev, se agitacija omeji le na to, da se ljudem razloži njihova dolžnost. Udje osrednjega odbora se naj ne dajo vsi voliti v volilno komisijo.

8. Zaupniki in agitatorji se natančno pouče o važnejših točkah volilne postave, da ne zapadejo kazni in da vedo kontrolirati in zavračati nasprotnike. O tem izide v kratkem posebna brošurica, katero dajte v roke vsem agitatorjem.

Plesni venček „Slov. trgovskega društva“ v Celju dne 2. t. m. je krasno uspel. Udeležba je bila velika, tudi od zunaj. Plesalo je povprečno vsak ples po 60 parov. Gmotni uspeh je vsled velike požrtvovalnosti trgovstva zagotovljen in bomo še poročali.

Velika nesreča se je zgodila dne 4. t. m. v Lisci pri Celju. 21letni Anton Žagar, sin vrlega posestnika na Ložnici, je šel tja v gozd gledat, kako podirajo hoje, ki jih je oče kupil. Ko so podirali baš zadnjo, je ta zadela mladeniča ravno v čelo, mu razbila glavo in strla prsi. Bil je pri priči mrtev.

Umrli je v Medlogu pri Celju minolo nedeljo posestnica Franciška Lipovšek, stara 66 let.

Iz sodnijske službe. Sporočili smo že, da je deželnosodni svetnik g. Alojz Gregorin v Celju imenovan nadsvetnikom. Premeščeni so: deželnosodni svetnik Tomaž Cajnkar, vodja okrajne sodnije v Sevnici, v Maribor; sodni tajnik dr. Fr. Peitler iz Kozjega v Kamnik, dr. Pavel Clementschitsch iz Ljutomera v Gradec. Okrajni sodnik v Sevnici postane Alojz Seliškar iz Kranja. Za sodnega pristava v Ljutomer pride dr. Karl Weingerl, v Kozje dr. Franc Žiher, v Slov. Bistrico dr. Arnold Mally, v Gornjo Radgono dr. Gvidon Schöner. Iz Kozjega gre dr. Fr. Vuk kot pristav v Ribnico na Kranjsko. Sodni tajnik dr. Anton Rojic v Celju pa postane namestnik drž. pravdnika. Iz imenovanj zopet jasno izhaja celisatansko-zlobni načrt vladnega delovanja pri sodnijah na Spodnjem Štajerskem. Ljutomer, Slov. Bistrica, Gornja Radgona, Celje itd., ti kraji se smatrajo pri naši visoki pravični vladi za nemško posest in v te kraje ne sme biti imenovan noben Slovenec. Slovenci, štajerski rojaki, naj gredo rajše na Kranjsko, na Spodnje Štajersko pa Nemci. Kako dolgo še? Slovenski pravniki! narod Vas zove, da se v čim največjem številu posvečate sodnijski, politični in drugim državnim službam! V slovenskih krajih mora priti tako daleč, da se napolnijo vsi uradi z našimi ljudmi. Jalovo je besedičenje, češ, v državni službi sem oviran pri narodnem delu. Koliko jih je že reklo isto, a ko so prišli v javnost, ko bi bili lahko delali za narod, — so utihnili in o njihovem narodnem delovanju ni bilo ničesar čuti. Stokrat, tisočkrat več bi bili koristili narodu, da so šli v državno službo ter ostali zavedni Slovenci. Nešteto število slovenskih uradnikov v drž. službi službi bi danes vlada imela na razpolago, in nezvdržen bi bil nje izgovor: češ, ni slovenskih

uradnikov. Slovenci! Pravniki! Bodimo praktični v vsakem oziru!

Nemška šola v Hrastniku — padla. 31. prosinca t. l. je imel trboveljski občinski odbor svojo sejo, ki je bila važna zlasti, ker se je v njej rešila prošnja, ki je došla od okrajnega šolskega sveta in v kateri prosijo hrastniški „Nemci“ (?) za nemško šolo. Prošnja se je zavrnila z vsemi proti Leillerjevemu glasu. Ta človek je pokazal ob tej priliki zopet vso svojo zagrizenost. Razburjeno je ugovarjal g. nadzorniku Vođušku, ki je utemeljeval odklonitev prošnje ter najnesramnejše napadal naše vrlo učiteljstvo, nakar ga je g. Vođušek pošteno zavrnil. Leiller, le nasprotuj še dalje domačinom in občini, tem večje bo sovraštvo, tem prej dobiš zaslužen plačilo. Ni ga še človeka, ki bi maral za to propalico in še vedno nosi po koncu glavo. Toda le potrpi še, uklonimo ti tilnik!

Hrastnik. Župana Roša je napadel „Slovenec“ po daljšem odmoru zopet dvakrat. Mi se čudimo, da se ne pouče gospodje o razmerah. Vsak otrok ve pri nas, koliko si je v denarnem oziru g. Roš škodoval, ker se je potegoval za pravice slovenskega domačega občinstva. Ali ima dopisnik nalog, da napravi pri občinskih volitvah jeseni razpor med slovenskimi strankami, ki bi združene gotovo vrgle vse kemične in steklarske Germane iz občinskega zastopa. Nehajte s krivičnimi napadi! Pomislite, kaj se zgodi pri nas, če le za eno dobo dobe nemškutarji občino v roke: nemška šola v Hrastniku in Trbovljah bo njih prvo delo. In k temu boste pripomogli v prvi vrsti vi!

Brežice. Zaročil se je g. Josip Čepin, c. k. davčni pristav v Brežicah, z gospico Anko Wutt, učiteljico v Št. Vidu pri Grobelnem, hčerko c. k. davkavja Šimona Wutta v Brežicah.

Občina šmarska okolica je sklenila slovensko uradovati, čeravno so se nekateri narodni odpadniki temu protivili.

Iz Ponikve ob j. ž. smo dobili obvestilo, da je tamošnji častivredni g. župnik Kreft pri deljenju velikonočnih spovednih listkov dne 14. jan. imel političen govor, v katerem je hujskal zoper „Narodni list“ in narodno stranko, a o „Štajercu“ ni znil besedice. Mi se moramo proti temu javno pritožiti, ker so bili baš takrat kmetje po večini bralci „Štajerca“ in samo eden čitatelj „Narodnega lista“. Tako, častivredni mož, vendar pride na nas preveč, na „Štajerca“ pa nič. In to se nam ne zdi pravično!

Pozor pred nepoštenimi gostilničarji. Nekatere gostilne točijo slovenskim kmetom ostanke piva, češ, za slovenskega kmeta je vse dobro. Tako se je zgodilo tudi v nemški Baumnovi restavraciji v Poljčanah, kjer je natakarn Konrad Sarnitz točil in prodajal tako imenovani „Bierhansel“. Stvar se je naznačila sodniji in nemški natakarn je bil radi tega obsojen na teden dni zavora.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so nabrali dne 13. jan. t. l. v Rušah o priliki plesne veselice požarne brambe pri „omizju v kotu“ v Novakovi gostilni 4 K.

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Pred dobrim tednom so se dogodili v naši bližini trije poskušeni samomori. V občini Gradišče se je dvakrat v prsi ustrelil Fric Sabati, pa se ni dobro zadel. Bode še morebiti ozdravel. Vzrok domači prepir in — alkohol. Bil je svoj čas tudi rudar v Trbovljah. V četrtek se je v isti občini obesila v hlevu 19letna Marija Licer, ki so jo pa o pravem času rešili. V občini Remšnik se je obesila 35letna gospodinja p. d. Lebrova. Tudi njo so rešili. Imajo pač tudi snmomorilci včasih smolo.

Zgodovinsko društvo za Spodnje Štajersko je imelo dne 28. jan. t. l. v Mariboru zborovanje, na katerem se je razmotrivalo vprašanje, ali se naj ustanovi zgodovinski muzej, to je zavod, v katerem bi se hranile zgodovinske starine, najdene na slovenskih tleh, dalje n. pr. narodno nošo štajerskih Slovencev od nekdanj do danes itd. Sklenili so, tak zavod ustanoviti in bode se do jeseni izdelal natančnejši načrt.

Mrtev novorojenček v cerkvi. Dne 1. t. m. so našli v mariborski stolni cerkvi pod klečalnim stolcem v cunje zavito novorojeno dete moškega spola. Zdravniki pravijo, da je otrok prišel živ na svet in da se je zgodil umor. O morilki še ni sledu.

„Ali je to narodno?“ Tako vpraša zadnji „Slov. Gospodar“ ter se huduje nad dr. Kukovcem, ker je ta v Brezju pri Mariboru govoril o pouku nemščine v ljudskih šolah, češ, da se nemščina naj poučuje, kjer je to potreba, a poučuje se naj v slovenskih šolah od slovenskih učiteljev. Mi pa

vprašamo, ali je to narodno, da so v teku zadnjih let slovenske šole v Pobrežju, Razvanju, Pekrah itd. popolnoma ponemčene, ne da bi dr. Korošec in njegovi bili proti temu le prst ganili? Da so navedeni nekaj popolnoma slovenski kraji dandanes popolnoma v nemških rokah, to je v prvi vrsti zasluga mariborskih gospodov okolo „Slov. Gospodarja“. Če Vam je mar dela, imate tam dela dovolj!

Kako Slovence obrekujejo. Kakor smo že poročali, bil je pred kratkim v Ptuj g. dr. Gregorec od nekega neznanega človeka, kateri ga je ponoči prišel klicat k svoji ženi, z nožem napaden in težko ranjen. K temu napadu pripomni mariborska cunja „Marb. Ztg.“ sledeče: „Ta napad je slika slovenske ljudske vzgoje.“ — Kaj pa, če je bil napadalec, kar je najbolj verjetno, kak Nemec ali „Štajercijanec“?

Shod „Štajerčeve“ stranke bil je, kakor smo že zadnjič poročali, slabo obiskan. Med vsemi zborovalci ni bilo niti enega kmeta! „Štajerc“ se seveda izgovarja, da je imel vlak iz Celja zamudo. No pa drugi vlaki iz Koroškega, Maribora, Ormoža, Ljutomera vendar niso imeli tudi zamude?! Sicer pa tudi iz najbližjih krajev ptujskega okraja ni bilo niti enega kmeta. Shod se je vršil v „nemški društveni hiši“, vdeleženci so bili sami Nemci, v odbor so voljeni sami Nemci, in vendar še bode „Štajerc“ vedno trdil, da je prijatelj Slovencev. Znan ustanovnik „Štajerca“, župan Ornig, je trdil na shodu, da se je letos število odjemalcev lista podvojilo. To je očitna laž, kajti „Štajerc“ še vedno izhaja v istem številu kakor lani. Kar se je v resnici podvojilo, je število onih, katerim se gnusi ostudna „Štajerčeva“ pisava. Ptujski „Štajerc“ je navadna filijalka (podružnica) zloglasne nemške „südmarke“ in družega nič.

„Štajerčeva“ zgodovina in — resnica. Malo nas briga sedemletna zgodovina „Štajerca“, kakor so jo sedaj tiskano razposlali med svet, ker ni to zgodovina nikakega resnega, trajnega dela, ampak kos žalostne zgodovine skrajne posurovelosti v našem političnem življenju. Žalostno pa je za Štajerčevce, če se smatrajo za „resno“ stranko. da bijejo resnici v obraz kakor n. pr. v odlomku, v katerem se govori o shodu pri Sv. Lovrencu na dravskem polju na Štefanji dan 1. 1901. Štajerčeva „zgodovina“ pravi: „Ta dan bi imel biti volilni shod v Sv. Lovrencu na dravskem polju, katerega je sklical prvaški kandidat hofrat Ploj. Kmeta Visenjak in Zdravec sta prišla odgovorjati in teh mož se je Ploj tako ustrašil, da si niti blizu upal ni.“ Niti oddaleč nam ne pride na misel, peti hvalo „hofratu“ Ploju. A pribijemo resnico, da je Ploj takrat govoril ob velikem navdušenju navzočih in da so bili od Orniga poslani Zdravec, Visenjak in Repa na zrak postavljeni in — naj je to že pametno ali ne — od slovenskih fantov oklofutani. Visenjak je v naglici celo pozabil klobuk v zborovalni sobi in ga hranijo šent-lovrenški fantje še danes kot — blag spomin. Slovenski fantje pa si še danes pojejo:

Odkuril jo je urno vsak,
najbolj je bežal Visenjak,
ki kandidat je pete kur'je
za Nemce bil in za nemčurje.

Vinski sejm v Ormožu dne 31. minolega meseca se je prav dobro obnesel z ozirom na to, da je bil menda prvi v dotičnih krajih. Razvidno je torej, če premislimo uspehe dosedanjih vinskih sejmov po Slovenskem, da izpadajo splošno jako ugodno in je le želeli, da se vinorodni kraji poslužujejo tega sredstva, da svoj pridelek boljše spravijo v denar. V Ormožu se je prodalo mnogo vina, mnogi kupci pa so šli tudi na dom k posameznim vinogradnikom. Lanski letnik se je prodajal po 46 do 60 vin. Da se je sejm dobro obnesel, je zasluga gosp. Asiča in g. dr. Geršaka. Nemški vinogradniki se niso udeležili.

Shod štajerskega učiteljstva v Gradcu na Svečnico dne 2. t. m., na katerem je združeno učiteljstvo povzdignilo svoj glas za izboljšanje svojega položaja, je bil izvanredno obiskan. Bilo je okoli dvatisoč učiteljev, Nemcev in Slovencev. Prisostvovala sta zborovanju tudi oba deželna ljudskošolska nadzornika Končnik in dr. Tumirz, dalje slovenski poslanec Robič ter več nemških poslancev. V predsedstvu so bili: predsednik Holzer, prvi podpredsednik Slovenec Gradišnik, drugi Knödl, zapisnikarja Hridl in Princinger. Shod so pozdravili razni zastopniki, tako slovenski poslanci dr. Ploj, Hočevár; pozdravil je shod tudi v imenu narodne stranke izvrševalni odbor. Poročal je na to v imenu učiteljstva temeljito učitelj Gassarek. Glavne točke njegovega zanimivega govora pri-

občimo prihodnjič, ker nam danes primanjkuje prostora. Sprejeli so se sklepi, v katerih se poleg drugega odločno zahteva izboljšanje položaja učiteljstva. Eden izmed mnogih sklepov se glasi: „Člani štajerskega učiteljstva se izrečejo v tej slovesni uri z ozirom na neprimerno in popolnoma zastarelo razumevanje njihovega poklica, položaja in plačila, da hočejo z vso močjo delati za primerno stanje učiteljskega stanu v državi in to v javnih zborovanjih in po časopisih. Nadalje hočejo pri vseh volitvah za občino, deželo in državo dati svoj glas le onim kandidatom, ki ne le z besedo, temveč z dejanjem pokažejo, da upoštevajo šolo in učiteljstvo: takim, ki znajo tudi najti in uporabiti sredstva, ki so potrebna za izboljšanje ljudske izobrazbe in kateri pripoznavajo, da je javno in meščansko šolstvo tako važno, kakor vojaštvo, pravosodje, naučna in državna uprava, obrt in poljedelstvo, trgovina, promet in veleobrta.“

Sodnijska imenovanja. Že teden dni predno so se izvršila sodnijska imenovanja, smo prejeli od zaupnika iz Slovenje Bistrice velezanimiv dopis, iz katerega se izprevidi skrajna krivičnost vlade in graškega nadsodišča pri imenovanju sodnih uradnikov. Dopis pravi: Pri naši sodnji se je meseca oktobra razpisalo mesto sodnega pristava, ker je bil dr. Fehleisen premeščen v Velikovec. Za to mesto se je potegovalo nad 60 prošnikov, med drugimi dr. Peitler, kateremu se je mesto že takorekoč obljubilo. Sedaj šele, ko je vendar rok za vlaganje prošenj potekel, že prve dni decembra, se je naenkrat prikazal — in sicer 24. jan. — bodoči pristav v podobi avskultanta dr. Mallyja, ki je bil sedaj v Rogatcu in že lani nekaj mesecev na substituciji pri tukajšnji sodnji. Ta prikazen je iznenadila vse tukajšnje nemške sodne uradnike, ker je dr. Mally že za časa svoje substitucije se izkazal ne le slabega jurista, marveč posebno za slovensko uradovanje popolnoma nesposobnega, ker je moral pri zasliševanju slovenskih strank rabiti besednjak, da je vsaj deloma razumel, kaj je stranka hotela povedati. Pri razpravah, pri kojih se je obravnavalo slovenski, je vsikdar odšel in je na njegovo mesto prisedel v takih slučajih zapisnikar, ki je slovenščine več. Kako je to mogoče? Slovenje-bistriško sodnijo smatra Pitreich za nemško posest, kjer nima slovenski uradnik nič iskati. Ker je dr. Mally zet višjega sodnega uradnika (če se ne motim dr. Pevetz-a), moralo se ga je hitro spraviti na dobro mesto. On pa ima pred seboj precej, menda okrog 10 tovarišev, ki so tudi na vrsti, a so menda večidel Slovenci. Zaradi tega preskoči Pitreich nekaj starejših avskultantov in imenuje Mally-ja takoj, ko se zaključi državni zbor, da ne bi poslanci lopnili po njem. Da mu bo pa to še olajšano in se bo lažje opravičeval, namestil ga je že sedaj v Slovenski Bistrici. — Toliko je povedal dr. Mally sam, ki je bil zaradi premeščenja v Gradcu, a so ga koj napodili, češ, „was willst denn mehr, du dummer Kerl, Du wirst ja für Feistritz ernannt werden“ (kaj pa hočeš, bedak, še več, saj boš v Bistrici imenovan!), nakar je seveda zadovoljen odšel. Še več je dr. Mally odkril. Zvedel je baje v Gradcu, da imajo na Sp. Štajerskem za Slovence pridržano samc Kozje, Vransko in Gornjigrad in tudi ta mesta le za skrajne slučaje, da pa drugih mest pod Pitreichom ne dobijo Slovenci nikdar. To so njegove lastne besede!

Slovensko delavsko podporno društvo v Hrastniku je sklenilo v odborovi seji dne 22. m. m. t. l. vse dopise kolkovati z narodnim kolkom.

Za „Celjski odsek Prosvete“ so darovali: g. dr. K. 10 K, g. dr. Viktor Kac, zobozdravnik v Mariboru 10 K, gđ. Bogdana Žižek, učiteljica pri Sv. Martinu v Rožni dol, 5 K. Velikodušnim darovalcem prisrčna hvala!

Žalosten prizor. V torek zvečer je bilo na celjskem kolodvoru nad 500 rudarjev, mnogi z rodbinami; najeli so jih agenti za Nemško in bi bil imel v Celje priti denar za vožnjo od ravnateljstva rudnikov v Nemčiji. A denarja ni bilo. Enega agenta-goljufa so zaprli, drugi je pa ušel. Ljudje, ki so hoteli za srečo v tuji svet, pa so žalostno gledali in so za eno skušnjo bogatejši.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Zaupni shod v Celovcu so imeli Slovenci celovškega okraja dne 23. januarja t. l. Razpravljalo se je o podrobni organizaciji slovenskih volilcev v tem okraju ter o določitvi kandidatov. V

celovškem okraju je velik del prebivalstva slovenskega. Tako bodo torej Slovenci na Koroškem, kolikor je dozda znano, v dveh okrajih postavili kandidate.

V Šmarjeti v Rožu, skoro čisto slovenski občini, so se vršile nedavno občinske volitve v znamenju popolne nedelavnosti in brezbriznosti, posebej od strani Slovencev. Tako se je zgodilo, da so prišli v odbor tudi zagrizeni nasprotniki. Župan je slovenski kmet. Kaj pa vodstvo koroških Slovencev? Moralo bi vendar imeti vsako najmanjšo volitev javnih zastopstev v razvidnosti.

Slovenski jezik in sodnije na Koroškem. Dr. Brejc, slovenski odvetnik v Celovcu, je nekoč zahteval v neki sodnijski zadevi pri deželnem sodišču v Celovcu, da se pripuste slovenski govori in zapisniki v slovenskem jeziku. Senat je zahtevo zavrnil. Dr. Brejc se je pritožil in sedaj je višje deželno sodišče v Gradcu po naročilu najvišjega sodnega dvora odločilo, naj ostane pri koroških sodiščih glede rabe slovenščine pri dosedanji navadi; po tej je slovensko obravnavanje dovoljeno le tedaj, če so vse osebe, ki so udeležene pri razpravi, v toliki meri zmožne slovenščine, da lahko obravnavi slede. Zapisnikov se ni nikoli delalo v slovenskem jeziku. Tako izgleda c. kr. pravičnost!

Primorsko.

Jugoslovanska socijalno-demokratska stranka je imela dne 2., 3. in 4. t. m. svoj redni zbor v Trstu. Razpravljale so se resne in važne zadeve. Kakor se razglaša, postavi stranka v mnogih okrajih tudi na Kranjskem svoje kandidate. Njeno glasilo „Rdeči Prapor“ bo izhajalo začasno v dobi volilnega gibanja in boja kot dnevnik in se bo kot tak vzdržal najbrž tudi pozneje.

Gospodarski paberki.

Kako je postopati zoper strupeno roso (peronospora) in plesnobo? (Dalje.)

II.

Ko si izbral primerno solnčno in ne prenizko lego, izberi za to lego primeren trs. Ni vsak trs za vsako lego, to ve marsikateri, a vendar mu nočejo uspevati gorice. Da, celo razumni, omikani vinogradniki se bridko pritožujejo. Poznam vinogradnika, ki je v vseh svojih goricah, ki so bile že po 5 do 8 let prenovljene ter le ni bilo zaželenega uspeha, dal zmladletja trsje odkopati, ga spod pod cepljenjem odrezati, da je potem iz korenike zopet divjak pogнал, in te divjake so potem na zeleno cepili in pogrobal. V mlajših goricah je divjak zopet pogнал, a v starejših ne, in so morali popolnoma znovega zopet zasajati. Gospod, ki ima denar, kaj takega lahko stori, a ubogi kmet, temu pa druga prede.

Toraj prej dobro premisli, potem delaj! Ko bi se za vsako lego primerno trsje odbralo, bi ne bilo kaj takega treba. Dosti se dandanes zabavlja na žlahtne iz drugih krajev k nam upepljene sorte. Te tožbe so v marsičem resnične, nekoliko pa nepravilne. Kmetje, ki se v vsem drže preradi starega kopita, teh sort tudi večinoma ne marajo, temveč pomnožujejo in sade prejšnje domače sorte. V marsikaterem oziru imajo prav.

Naše domače sorte kot belina, rafol i. dr. so dosti bolj uporne zoper razne bolezni, strupeno roso, plesnobo i. dr. kot pa fine sorte, kakor rizling i. dr.

Da nekatere gorice peronospora in plesnoba bolj napada kot nekatere, so krive tudi dotične sorte. Nisem popolnoma nasprotnik žlahtnih sort kot malega rizlinga, muškata i. dr., a svetujem iz svoje lastne izkušnje in iz izkušnje drugih izkušenih vinogradnikov, da sadite žlahtne sorte le v najboljše primerno visoke južne lege, v vse druge lege pa sadite in cepite raje naše domače sorte in uspeh ne bo izostal.

Ker ne le lega, temveč tudi sorta trsa močno upliva, da peronospora in plesnoba v nekaterih goricah bolj močno nastopa kot v drugih, tako je lahko razumljivo dejstvo, da pravijo nekateri, da ves trud, škropljenje in žvepljanje nič ne izda, med tem ko se drugi norčuje iz svojega mejaša češ: „Vse škropljenje in žvepljanje je za figo; poglejte mojo gorico, kako je lepa zelena, čeprav nisem ne škropil in ne žvepljal.“

A za nekaj let se bolezen v takej neškropljenej gorici vendarle razširi, upornost trsa zoper bolezen sčasoma oslabi, in tudi v takej gorici peronospora in plesnoba nastopi in dostikrat celo

jako močno, tako da postanejo take zanemarjene gorice prava kuga za vso okolico, ker veter iz njih prenaša kali v vse sosedne gorice, da je dostikrat ves trud sosednih vinogradnikov ničev. (Dalje prihodajšč.)

Poprečna teža poljskih pridelkov.

Poljski pridelki se prodajajo deloma na mero, večinoma pa na vago. Dober gospodar mora vedeti, v kakšnem razmerju je mera k teži pridelkov. Dobrodošel mu bo sledeči pregled, ki kaže, koliko tehta 1 hl (hektoliter = 100 litrov) silja, in koliko hektolitrov je treba na vago 1 metrskega centa. Povsod podajamo po 3 številke. — Prva številka pomeni silje slabe vrste, tretja pa najboljše kakovosti.

	1 hektoliter	1 cent
ajda	50 63 70	— 2'00 1'59 1'43
bob	78 82 87	— 1'28 1'22 1'15
čebul (luk)	30 — 35	— 3'33 — 2'86
detelja bela	75 78 82	— 1'33 1'28 1'22
grah	77 78 81	— 1'30 1'28 1'23
ječmen štirivrstni	50 60 70	— 2'00 1'66 1'43
ječmen dvovrstni	75 — 86	— 1'33 — 1'16
ječmen zimski	54 60 70	— 1'85 1'66 1'43
konoplja	48 — 50	— 2'08 — 1'69
krompir	72 78 81	— 1'39 1'28 1'22
koruza	70 78 87	— 1'43 1'28 1'15
leča	75 80 86	— 1'33 1'25 1'16
len	64 67 75	— 1'56 1'50 1'33
mak	54 58 62	— 1'85 1'73 1'61
oves	38 45 60	— 2'63 2'22 1'60
proso	65 70 82	— 1'54 1'43 1'22
pšenica jara	72 76 78	— 1'39 1'31 1'28
pšenica ozimna	62 78 88	— 1'61 1'28 1'14
solnčnica	33 — 48	— 3'03 — 2'08
tobak	39 — 54	— 2'61 — 2'29
tikey (buča)	30 — 32	— 3'33 — 3'12
žito jaro	59 74 73	— 1'69 1'37 1'47
žito ozimno	65 73 80	— 1'54 1'37 1'25

P. P.

Ceno meso.

Večina ljudi in v prvi vrsti delavci rabijo za vsakdanjo hrano meso. Res priporočajo nekateri rastlinsko hrano, češ da je edino primerna človeškemu zdravju. Je-li rastlinska hrana primerna ali ne, povedati bi nam mogel marsikateri težak, ki more svoje težavno delo le pri dobri in tečni, to je pri mesni hrani, opravljati. Žalostno pa je dejstvo, da so v zadnjem času razni sloji, kakor nižji uradniški ali delavski stan vsled visokih cen mesa primorani mesec za mescem čim dalje manj mesa uživati. Kakšno pa bode zdravstveno stanje, ako se popolnoma odrečemo mesu kot hrani? Ne bodejo-li razne, človeško družbo razjedajoče bolezni, n. pr. slabokrvnost, jetika itd. čimdalje več žrtev zahtevale? Le posebno čvrst in zdrav človek bi mogel ob slabejši hrani izhajati, kakor je je sicer navajen bil.

Vsled tega bode potreba vedno nujnejša, da se poleg govejega mesa preskrbimo drugo, ki je ceneje in obenem okusno in zdravo. Svinjsko meso pride isto tako drago, ker je vsled težavne odgoje prascev njih cena razmeroma jako poskočila in ker so svinje mnogim kužnim boleznim podvržene.

V tej zadevi znali so si pomagati posebno Francozje, katerim so sledili Angleži. Vzgojili so si neko boljšo, težjo pasmo kuncev, (domaćih zajcev), ki so zelo rodovitni ter manj občutljivi od naših malih kuncev. Preživljenje kuncev je tako ceno, da nam pride 1 kg mesa na 70—80 v. Ako pomislimo, da tehta odrasel „Belgijec“ ali tudi francoski kunec 5—8 kg žive teže in da se v imenovanih državah letno nad 100 milijonov kuncev pokolje in zaužije, si lahko predočujemo, kolike množine zdravega, okusnega in lahko prebavljivega mesa se bi za nizko ceno tudi pri nas lahko pridobilo. To so pred nami že spoznali prebivalci Nemčije, kjer že nad sto društev deluje na to, da bi se razširila in udomačila reja kuncev in tako pripomogla revnejšim stanovom do dobre, tečne, zdrave in obenem cene hrane.

Reja kuncev je kaj priprosta. Glavna stvar je, da se odločimo za najtežjo pasmo, namreč za „Belgijce“ (Belg. Riesen). Ta pasma se izdatno da križati z našimi malimi kuncmi, ter se doseže na ta način kaj lepih vspehov (3—5 kg). Ena sama zajka vrže 4—5 krat na leto najmanj po šest mladičev, in si jih od ene same odgojimo 24, kar znese 60 kg mesa, ako računimo na enega po 2½ kg. Tudi kože se dobro prodajo. Najlepši se odgojijo za pleme, kateri se zelo dobro plačujejo. Računati moramo za mladiča od gnezda proč (2 mesca) 2—3 K, kar je z ozirom na to, da še ni veliko pojedel, gotovo lepa cena. 6—8 mescev stari plemenjaki pa stanejo 10 in več kron. Te cene so seveda previsoke, to pa radi tega, ker za pleme ni vsaka žival sposobna, ampak samo najbolj razviti komadi in pa radi tega, ker se lepih, za pleme sposobnih kuncev še vedno ne dobi zadosti.

Po severnih deželah naše države trudi se nekaj društev za povzdigo reje kuncev in pred nekaj tedni osnovalo se je prvo tako društvo tudi na Slovenskem, namreč v Trzinu na Kranjskem, ki bode gotovo rade volje šlo vsakemu na roko, ki povpraša za nasvet. Hitreje pa bi se ta novejša gospodarska struja, ki tudi ni brez vsega pomena, udomačila, ako bi se doseglo državne podpore, kajti posredno bi tudi ona imela svoj dobiček pri vspehih.

Glavna zapreka pri razširjanju tega namena pa bode kakor marsikje tudi tukaj nevednost in krivo mnenje glede okusa tega mesa in pa prazne govornice, ki širijo neosnovane vesti o nenaravni ploditvi te brhke in snažne živalice.

Jajca za valjenje ne smejo biti stara več ko 14 dni, ker drugače ne smemo preveč računati na uspeh.

Razne novosti.

Skoro štiri metre visok sneg imajo v nekaterih krajih na Tirolskem.

Rodbinska žaloigra. V Kermendu na Ogrskem je policaj Peče prerezal svoji ženi vrat, zabodel svojega otroka in se obesil. Strašni čin je bil posledica prepira, ki je nastal, ker je žena hotela moža pregovoriti, naj bi se preselili v Ameriko.

Zima. Po celi Evropi je vladala do nedavna strašna zima. Iz vseh krajev so prihajale novice, da so zamrzovali vrelci in potoki, da, celo velike reke in tudi ljudje.

Naš rojak od Sv. Jurja ob Ščavnici, gosp. Mijo Vamberger, dozda profesor v Karlovcu na Hrvatskem, kjer je bil 27 let, je premeščen k hrvatski vladi v oddelek za punk v Zagrebu.

Skrivnostna pisava. Navadno poznamo le eno vrsto skrivnostne pisave. Napišemo na bel papir z mlekomo, in če papir segrejemo, lahko čitamo, kar je napisanega. Graški profesor Gross pa piše sedaj o neki drugi skrivnostni pisavi, ki je baje za kriminalistiko precej važna. Bel papir pomočimo v vodo in ga pritismo na stekleno ploščo. Na njega položimo drug suh papir in pišemo nanj s trdim svinčnikom. Če odstranimo potem gorenji papir in srednjega posušimo, ne najdemo na njem ničesar. Kakor hitro ga pa zopet zmočimo in proti luči pogledamo, lahko čitamo vse natančno. Ako papir zopet posušimo, pisava zopet izgine itd. Tako lahko ponovimo ta poskus večkrat. V vročini izgine pisava (vsaj na večini papirja) za vedno.

Koliko je vojaštva na celi zemlji? Nek francoski časnik piše, da je na celi zemlji 5 milijonov 250.000 vojakov v času miru. Če bi izbruhnila vojska, bi se v nekaj dneh lahko poslalo na celi zemlji 44½ milijona vojakov v boj.

Madžari proti Slovacom na Ogrskem. Poročali smo svoj čas o slovaškem poslancu Jurigi, ki je bil obsojen na dve leti ječe, ker je baje ščuval zoper madžarsko narodnost; v resnici je namreč samo pozival svoje rojake-Slovake, naj ne odpadejo od svoje narodnosti, naj ljubijo svojo zemljo in svoj jezik. Juriga se je proti tej obsodbi pritožil na višje sodišče, ki je pa pritožbo zavrnilo, in s tem potrdilo prvo obsodbo. — Vendar vsa ta kruta preganjanja ne uklonijo slovaškega rodoljuba. Sporočali smo svoj čas tudi o župniku Glinki, ki je bil zaradi istega čina obsojen na dve leti ječe v Ružomberku. Kmalo na to pa so pri volitvah v županijsko skupščino zmagali Slovaki. To je najboljši odgovor mažarskim prenapetostem. Prepričani smo, da bodo Madžari pri svoji brezsmiselni politiki zoper nemadžarske narodnosti doživeli še mnogo takih razočaranj.

Otroka sežgala je 19 letna neomožena delavka Katarina Keler v Brnu na Moravskem. Ko je bila ravno sama doma, je povila otroka, ga hitro vrgla v peč ter krepko zakurila, da je otrok hitro zgorel. Ko je orožništvo izvedelo in šlo iskat v peč, ni bilo o otroku niti sledu. Začetkoma je dekle trjilo, a pozneje priznalo. Zaradi porodne slabosti so jo odpeljali v deželno bolnišnico, potem pa pride pred sodišče.

Največ siromakov živi na Angleškem, kjer je tudi največ bogatinov. 1.300.000 oseb živi od javnih podpor. Všteti so seveda tudi duševni bolniki. Od 60. leta naprej pripade izmed 7 oseb po ena na javno podporo, od 65. leta naprej pa po dve izmed 11. Zato na Angleškem tudi tako odločno zahtevajo splošno zavarovanje za starost in onemoglost.

Nove knjige.

„Izdajavec“. Zgodovinska povest iz turških časov. Spisal F. V. Slemenik. Str. 130. — L. 1873 je izdala Družba sv. Mohorja, ki je takrat štela 21.892 udov, poljudno povest „Izdajavec“, ki je pri bralcih našla mnogo priznanja. Večkrat se je izrekla želja, raj se knjiga ponatisne, ker bo dobro došla čitajočemu občinstvu. Družba je tej želji ustregla in „Izdajavec“ je sedaj izšel v drugem natisku. Povest je lepo zasnovana, polna iskrenega domoljublja in zelo zanimiva. Stane mehko vezana za ude 80 vin., za neude in po

bukvarnah 1 K, po pošti 20 v več. — Družba sv. Mohorja bo izdala z naprejš tudi druge ponatisne prej izdanih, sedaj že redkih povestij itd.

Društvene vesti.

Čitalnica v Šmarji pri Jelšah priredi v nedeljo dne 10. svečana 1907 zvečer v dvorani g. Jagodiča veselico z gledališko predstavo: „Ne kliči vraga“. burka v enem dejanju, spisal Jaka Štoka. Svira šmarska godba. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: sedež 1 K, stojišča 50 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Grižah ponavlja na pustno nedeljo ob 6. uri zvečer igro „Trije tički“. Pri tej priliki nastopi moški mešani in ženski zbor, na koncu pa prikerakajo šalji klavni. Veselica se vrši v dvorani g. Šulerja.

Savinska podružnica „Slov. planinskega društva“ je imela svoj redni občni zbor v nedeljo, 3. t. m. v Mozirju. O shodi in o delovanju Savinske podružnice v letu 1906 priobčimo obširnejše poročilo.

V Gornjemgradu priredite „Čitalnica“ in Pevsko društvo v soboto, dne 9. t. m. predpustno veselico v prostorih gostilne g. Mikuša. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Pevsko društvo bode pelo več pesmic. uprizorila se bode dva šalji nastopa, ob 12. uri je velika bitka med Amerikanci in Turki, ves večer bode uradovala veselčna pošta itd. Za ples skrbí godba na lok. Vstopnina: Sedež 1 K, stojišče 50 v. Vsakdo dobrodošel! Želeti je večje ndeležbe, tembolj ker se slučajni čisti dohodek porabi za ustanavljajočo se ljudsko knjižnico. Zato se tudi predplačila hvaležno sprejemajo.

Veliko pustno veselico priredi šaleška čitalnica na pustno nedeljo, dne 10. svečana t. l. v hotelu „Avstrija“ v Šošanju.

Brežiški Slovenci prirede veseli sestanek in ples v nedeljo dne 10. februarja 1907 v brežiškem Narodnem domu. Igrala bo vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 96. iz Karlovca. Maske in kostumi dobro došli. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K za osebo.

Sv. Bolfenk pri Središču. Bralno društvo „Lipa“ priredi v nedeljo, dne 10. svečana t. l. veselico s petjem in gledališko predstavo: „Idealna tašča“. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Spitalič pri Konjicah. Podpisana izjavljava, da niswa v nikašni zvezi z dopisoma iz tukajšnjega kraja v „Narodnem Listu“ št. 4. in 5.

Janko Časl, nadučitelj.

Janko Iskrač, posestnik.

Listnica uredništva.

Fal nad M.: Če mislite, da je primerno za naše kmečko ljudstvo, le pošljite! Zdravilo! — Sv. Križ n. M., Gornjiograd l. dr.: Za tokrat žal prepozno. Pride.

Schicht-

ovo milo

☞ je najboljšje! ☞

Schichtovo milo ni samo najboljšje, ampak tudi najcenejše. Če potegneš s tem milom po perilu le enkrat, izda to več, nego če storiš to desetkrat s katerim drugim milom. Schichtovo milo pridobi vsled posebnega, skrbnega načina pri izdelovanju iz najboljših snovi posebno čistilno moč, ki je nima nobeno drugo milo. Njegova uporaba je veliko varčevanje na času, delu in denarju!

(23) 8—1

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanški zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnje spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštino prosto in zastonj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga
na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske posojilnice

Omenim še, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podraženjem in bodem istega prodajal, dokler bode zaloge **po starih cenah.**

! Zelo ugoden nakup za šivilje in krojače !

Proda se hiša v neposredni bližini Celja, ob državni cesti, z gostilno in mesarijo. — K hiši spada več stavbenih prostorov. — Zanesljivim kupcem poda natančnejše podatke uredništvo.

Darujte za „Narodni sklad“!

Pristnega vina
Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja po nizkih cenah (21) 10—1

Ivan Kočevar, velepos.
v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

Poskusite
in priporočite
== izdelke ==
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Spreime se takoj v službo, vesten, obeh dežel-
nih jezikov zmožen, in v zemljiško-
knjižnih zadevah izurjen

pisarniški uradnik

v pisarni dr. A. Brumena v Ptuj.
30 Plača po dogovoru. 3—1

Slovenske knjige, katere ste prebrali in ki Vam ležijo doma, žrtvujte jih ljudskim knjižnicam

„Prosvete“

ter vpošljite v Celje na naslov:
med. vet. I. Lešničar, Graben 3.
Denarne prispevke na naslov:
Kand. fil. Iv. Prekoršek, Prekorje
pošta Celje.
Imena darovalcev objavimo.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča,

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniški peresa peresniški radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitnin-
ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezčkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami
od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije. (2) 4

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznano dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar zamore se lahko in :
naglo po-
gasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove se-
stave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. —
V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekirič, sesalk in go-
spodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Kupim les vsake vrste po navadnih cenah, plačilo takoj.

Vinko Kukovec
stavbni in tesarski mojster v Celju.

30 3—1

Pismene ponudbe na moj tu navedeni naslov. — Osebo se vpraša na Ljubljanski cesti poleg Narodnega doma ali na mojem skladišču na Lavi pri Lanovžu.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in priprosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne železne ograje (tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše. — Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelododov itd. Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah. = Svoji k svojim!

(3) 4

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravlični vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno

napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK
stavbeni in umetni ključalničar
Celje, Poljske ulice 14.